

Alle broederhanen een volwaardig leven

“Als je in samenhangen denkt, ontstaat er vanzelf ruimte voor nieuwe ideeën”, ervaart Sander Verbeek, ondernemer van biodynamisch pakstation De Grote Kamp. Door ketenbrede samenwerking lukte het zowaar om een oplossing te vinden voor de mannelijke eendagskuikens. Zijn droom? Zelf kippen houden en de hele kringloop verbinden. | Tekst en

beeld: Annelijn Steenbruggen

Na twee decennia pionieren is het de biodynamische pluimveesector gelukt: de broertjes van de legkippen worden opgefokt als vleeshaan. Voor de productie van Demeter eieren worden er dus geen mannelijke eendagskuikens meer gedood en weggegooid. Het geheim van dit succes is de samenwerking tussen boeren, slager, groothandels, winkels en De Grote Kamp, waar Sander Verbeek eigenaar van is. De Grote Kamp is een pakstation en groothandel in biodynamische eieren, waar zes biodynamische pluimveehouders hun eieren aan leveren. Het is in 1978 opgericht in het Gelderse Drempt door pluimveehouders Wim en Bep Vredevoogd, die rond 2005 ook het voortouw namen in het opfokken en vermarkten van broederhaantjes. In Brabant runde Sander Verbeek samen met zijn familie een soortgelijk be-

drijf, maar dan in gangbare eieren. “Op een dag kwam Wim onverwacht bij ons op kantoor”, blikt Sander terug. “Hij wilde met pensioen en zag in ons een goede opvolger. Zodoende zijn we in 2010 met hem gaan samenwerken. Voordat ik Wim leerde kennen, was ik niet zo bewust bezig. Ik deed gewoon mijn ding en dat liep goed. De samenwerking met de biologische groothandels en winkels was erg collegiaal; dat beviel me beter dan wat ik gewend was met de gangbare retailers. Bovendien stelden consumenten van Demeter eieren kritische vragen, die mij positief aan het denken zetten. In 2019 hebben we onze gangbare tak verkocht en zijn ons volledig op De Grote Kamp gaan richten.”

Tunnelvisie

“Ik had een tunnelvisie op de kip en het ei

en geen oog voor het grote geheel”, vertelt Sander over de tijd voordat De Grote Kamp op zijn pad kwam. “In de biodynamische landbouw kijken we ook naar alles rondom de kip: de bodem, lokale voerteelt, biodiversiteit. Als je in samenhangen denkt, ontstaat er vanzelf ruimte voor nieuwe ideeën. Het broederhaantje is daarvan een voorbeeld. De kostprijs van broederhaantjes is aanzienlijk hoger dan van vleeskippen. Dit is een groot struikelblok dat je niet als individueel bedrijf kunt oplossen. Toen hebben we als gehele sector – boeren, slager, groothandelaren en winkeliers – gezamenlijk het financiële plaatje kloppend gemaakt: we hebben de eierprijs verhoogd om het vlees van de broederhaantjes op een normaal prijsniveau te krijgen. Een groot deel van onze consumenten is vegetariër. Het duurde even voordat we hen durfden te

‘Het duurde even voordat we onze consumenten – veel vegetariërs – durfden te vertellen dat bij het eten van eieren ook het broederhaantje hoort’

vertellen dat bij het eten van eieren ook het broederhaantje hoort, evenals bij het drinken van melk een stierkalve. Gelukkige begrippen de meesten dit en is de afzet van de eieren stabiel gebleven.”

Naast handelaar ook boer

Sinds kort pacht Sander een kippenbedrijf met twee stallen en tien hectare grond, dat hij omschakelt naar Demeter, zodat hij de

zevende biodynamische pluimveehouder kan worden die eieren en broederhaantjes afzet via De Grote Kamp. Zijn droom? “Een plek ontwikkelen waar kippen zich volledig natuurlijk kunnen gedragen, waar ik zelf voer kan telen, waar ruimte is voor de natuur en waar ik onze afnemers en consumenten kan laten zien wat biodynamisch echt inhoudt. Ik wil me dus met de hele kringloop verbinden.” ^{EW}